

YERLERİNDE ACİL DURUMLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, iş yerlerinde acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda yapılması gereken çalışmalar ile bu durumların güvenli olarak yönetilmesi ve bu konularda görevlendirilecek çalışanların belirlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı Çalışma ve Güvenli İş Kanunu kapsamında yer alan iş yerlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, Çalışma ve Güvenli İş Kanununun 11 inci, 12 nci ve 30 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Acil durum: iş yerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

b) Acil durum planı: iş yerlerinde meydana gelebilecek acil durumlarda yapılacak işlemler dahil bilgilerin ve uygulamaya yönelik eylemlerin yer aldığı planı,

c) Güvenli yer: Acil durumların olumsuz sonuçlarından çalışanların etkilenmeyeceği mesafede veya korunakta belirlenmiş yeri,

ifade eder.

KİMLİK BÖLÜMÜ

İşveren ve Çalışanların Yükümlülükleri

İşverenin Yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) İşverenin acil durumlara ilişkin yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, ekipman ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek ve çalışan ile çalışma çevresini etkileyecek acil durumları önceden değerlendirerek muhtemel acil durumları belirler.

b) Acil durumların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

c) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar.

ç) Acil durum planlarını hazırlar ve tatbikatların yapılmasını sağlar.

d) Acil durumlarla mücadele için iş yerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile iş yerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitimli yeterli sayıda çalışmanı görevlendirir ve her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

e) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, iş yerindeki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

f) Acil durumlarda enerji kaynaklarının ve tehlike yaratabilecek sistemlerin olumsuz durumlar yaratmayacak ve koruyucu sistemleri etkilemeyecek şekilde devre dışı bırakılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.

g) Varsa alt işveren ve geçici işçileri kisi kurulan işverenin çalışanları ile mürettebi ve ziyaretçi gibi iş yerinde bulunan diğer kişileri acil durumlar konusunda bilgilendirir.

(2) Acil durumlarla ilgili özel görevlendirilen çalışanların sorumlulukları işverenlerin konuya ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

Çalışanların Yükümlülük ve Sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Çalışanların acil durumlarla ilgili yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Acil durum planında belirtilen hususlar dahilinde alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlere uymak.

b) İş yerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda kendileri ve diğer kişilerin sağlığı ve güvenliğini tehlikeye düşürecek acil durum ile karşılaşmalarında; hemen en yakın amirine, acil durumla ilgili görevlendirilen sorumluya veya çalışman temsilcisine haber vermek.

c) Acil durumun giderilmesi için, işveren ile iş yerindeki ilgili kuruluşlardan olay yerine intikal eden ekiplerin talimatlarına uymak.

ç) Acil durumlar sırasında kendisinin ve çalışman arkadaşlarının hayatını tehlikeye düşürmeyecek şekilde davranmak.

(2) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliğini için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaşmalarını ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda; istenmeyen sonuçların önlenmesi için, bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlar. Böyle bir durumda çalışanlar, ihmal veya dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Acil Durum Planının Hazırlanması

Acil durum planı

MADDE 7 – (1) Acil durum planı, tüm i yerleri için tasarım veya kurulu a amasından ba lamak üzere acil durumların belirlenmesi, bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirlerin alınması, görevlendirilecek ki ilerini belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye yöntemlerinin olu turulması, dokümantasyon, tatbikat ve acil durum planının yenilenmesi a amaları izlenerek hazırlanır.

Acil durumların belirlenmesi

MADDE 8 – (1) yerinde meydana gelebilecek acil durumlar a a ıdaki hususlar dikkate alınarak belirlenir:

- a) Risk de erlendirmesi sonuçları.
- b) Yangın, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım ve patlama ihtimali.
- c) İlk yardım ve tahliye gerektirecek olaylar.
- ç) Doğal afetlerin meydana gelme ihtimali.
- d) Sabotaj ihtimali.

Önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler

MADDE 9 – (1) veren, belirledi i mümkün ve muhtemel acil durumların olu turabilece i zararları önlemek ve daha büyük etkilerini sınırlandırmak üzere gerekli tedbirleri alır.

- (2) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere tedbirler belirlenirken gerekli oldu u durumda ölçüm ve de erlendirmeler yapılır.
- (3) Alınacak tedbirler, risklerden korunma ilkelerine uygun olur ve toplu korumayı esas alır.

Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri

MADDE 10 – (1) verence acil durumların meydana gelmesi halinde uyarı verme, arama, kurtarma, tahliye, haberle me, ilk yardım ve yangınla mücadele gibi uygulanması gereken acil durum müdahale yöntemleri belirlenir ve yazılı hale getirilir.

- (2) Tahliye sonrası, i yeri dâhilinde kalmı olabilecek çalı anların belirlenmesi için sayım da dâhil olmak üzere gerekli kontroller yapılır.
- (3) veren, i yerinde acil durumların meydana gelmesi halinde çalı anların bu durumun olumsuz etkilerinden korunması için buldukları yerden güvenli bir yere gidebilmeleri amacıyla izlenebilecek uygun tahliye düzenlemelerini acil durum planında belirtir ve çalı anlara önceden gerekli talimatları verir.
- (4) yerlerinde ya lı, engelli, gebe veya kre var ise çocuklara tahliye esnasında refakat edilmesi için tedbirler alınır.
- (5) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri olu turulurken 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlü e konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri dikkate alınır.
- (6) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri olu turulurken çalı anlar dı ında mü teri, ziyaretçi gibi i yerinde bulunması muhtemel di er ki iler de göz önünde bulundurulur.

Görevlendirilecek çalı anların belirlenmesi

MADDE 11 – (1) veren; i yerlerinde tehlike sınıflarını tespit eden Tebli de belirlenmi olan çok tehlikeli sınıfta yer alan i yerlerinde 30 çalı ana, tehlikeli sınıfta yer alan i yerlerinde 40 çalı ana ve az tehlikeli sınıfta yer alan i yerlerinde 50 çalı ana kadar;

- a) Arama, kurtarma ve tahliye,
- b) Yangınla mücadele,

konularının her biri için uygun donanıma sahip ve özel e itimli en az birer çalı anı destek elemanı olarak görevlendirir.

yerinde bunları a an sayılarda çalı anın bulunması halinde, tehlike sınıfına göre her 30, 40 ve 50'ye kadar çalı an için birer destek elemanı daha görevlendirir.

(2) veren, ilkyardım konusunda 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İkyardım Yönetmeli i esaslarına göre destek elemanı görevlendirir.

(3) Her konu için birden fazla çalı anın görevlendirilmesi gereken i yerlerinde bu çalı anlar konularına göre ekipler halinde koordineli olarak görev yapar. Her ekipte bir ekip ba ı bulunur.

(4) veren tarafından acil durumlarda ekipler arası gerekli koordinasyonu sa lamak üzere çalı anları arasından bir sorumlu görevlendirilir.

(5) 10'dan az çalı anı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan i yerlerinde birinci fıkrada belirtilen yükümlülü ü yerine getirmek üzere bir ki i görevlendirilmesi yeterlidir.

Dokümantasyon

MADDE 12 – (1) Acil durum planı asgarî a a ıdaki hususları kapsayacak ekilde dokümante edilir:

- a) yerinin unvanı, adresi ve i verenin adı.
- b) Hazırlayanların adı, soyadı ve unvanı.
- c) Hazırlandı ı tarih ve geçerlilik tarihi.
- ç) Belirlenen acil durumlar.
- d) Alınan önleyici ve sınırlandırıcı tedbirler.
- e) Acil durum müdahale ve tahliye yöntemleri.
- f) A a ıdaki unsurları içeren i yerini veya i yerinin bölümlerini gösteren kroki:
 - 1) Yangın söndürme amaçlı kullanılacaklar da dâhil olmak üzere acil durum ekipmanlarının bulundu u yerler.
 - 2) İkyardım malzemelerinin bulundu u yerler.
 - 3) Kaçış yolları, toplanma yerleri ve bulunması halinde uyarı sistemlerinin de yer aldığı tahliye planı.

4) Görevlendirilen çalı anların ve varsa yedeklerinin adı, soyadı, unvanı, sorumluluk alanı ve ileti im bilgileri.

5) İlk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında i yeri dı ndaki kurulu ların irtibat numaraları.

(2) Acil durum planının sayfaları numaralandırılarak; hazırlayan ki iler tarafından her sayfası paraflanıp, son sayfası imzalanır ve söz konusu plan, acil durumla mücadele edecek ekiplerin kolayca ula abilece i ekilde i yerinde saklanır.

(3) Acil durum planı kapsamında hazırlanan kroki bina içinde kolayca görülebilecek yerlerde asılı olarak bulundurulur.

Tatbikat

MADDE 13 – (1) Hazırlanan acil durum planının uygulama adımlarının düzenli olarak takip edilebilmesi ve uygulanabilirli inden emin olmak için i yerlerinde yılda en az bir defa olmak üzere tatbikat yapılır, denetlenir ve gözden geçirilerek gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler yapılır. Gerçekle tirilen tatbikatın tarihi, görülen eksiklikler ve bu eksiklikler do rultusunda yapılacak düzenlemeleri içeren tatbikat raporu hazırlanır.

(2) Gerçekle tirilen tatbikat neticesinde varsa aksayan yönler ve kazanılan deneyimlere göre acil durum planları gözden geçirilerek gerekli düzeltmeler yapılır.

(3) Birden fazla i yerinin bulundu u i merkezleri, i hanlarındaki i yerlerinde tatbikatlar yönetimin koordinasyonu ile yürütülür.

Acil durum planının yenilenmesi

MADDE 14 – (1) i yerinde, belirlenmi olan acil durumları etkileyebilecek veya yeni acil durumların ortaya çıkmasına neden olacak de i ikliklerin meydana gelmesi halinde etkinin büyüklü üne göre acil durum planı tamamen veya kısmen yenilenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumlardan ba ımsız olarak, hazırlanmı olan acil durum planları; tehlike sınıfına göre çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli i yerlerinde sırasıyla en geç iki, dört ve altı yılda bir yenilenir.

Çalı anların bilgilendirilmesi ve e itim

MADDE 15 – (1) Tüm çalı anlar acil durum planları ile arama, kurtarma ve tahliye, yangınla mücadele, ilkyardım konularında görevlendirilen ki iler hakkında bilgilendirilir.

(2) e yeni alınan çalı ana, i sa lı ı ve güvenli i e itimlerine ilave olarak acil durum planları ile ilgili bilgilendirme yapılır.

(3) Acil durum konularıyla ilgili özel olarak görevlendirilenler, yürütecekleri faaliyetler ile ilgili özel olarak e itilir. 11 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca görevlendirilen çalı anlara, e itimlerin i yerinde i güvenli i uzmanı veya i yeri hekimi tarafından verilmesi halinde, bu durum i veren ile e itim verenlerce imzalanarak belgelendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çe itli ve Son Hükümler

Büyük endüstriyel tesislerde acil durum planı

MADDE 16 – (1) Sa lı ı ve Güvenli i Kanununun 29 uncu maddesi gere ince güvenlik raporu hazırlanan i yerlerinde hazırlanacak dahili acil durum planları bu Yönetmelikte belirtilen acil durum planı hazırlı nda dikkate alınarak kullanılır.

Birden fazla i veren olması durumunda acil durum planları

MADDE 17 – (1) Aynı çalı ma alanını birden fazla i verenin payla ması durumunda, yürütülen i ler için di eri i verenlerin yürüttü ü i ler de göz önünde bulundurularak acil durum planı i verenlerce ortakla a hazırlanır.

(2) Birden fazla i yerinin bulundu u i merkezleri, i hanları, sanayi bölgeleri veya sitelerinin i yerlerince hazırlanan acil durum planlarının koordinasyonu yönetim tarafından yürütülür.

Asıl i veren ve alt i veren ili kisinin bulundu u i yerlerinde acil durum planları

MADDE 18 – (1) Bir i yerinde bir veya daha fazla alt i veren bulunması halinde acil durum planlarının hazırlanması konusunda i yerinin bütünü için asıl i veren, kendi çalı ma alanı ve yaptıkları i ler ile sınırlı olmak üzere alt i verenler sorumludur.

Bir aydan kısa süreli geçici i lerde acil durum planlaması

MADDE 19 – (1) Bir aydan kısa süreli i lerde, i yerinin veya yapılacak i in mahiyeti itibarıyla çalı anları do rudan etkilemesi muhtemel acil durumlar için bu Yönetmelik kapsamında yapılan özel görevlendirmeler i verence yapılır ve çalı anlar özel görevi bulunanlar ve acil durumlar ile ilgili bilgilendirilir.

Acil durum planı rehberleri

MADDE 20 – (1) Kamu kurum ve kurulu ları, kamu kurumu niteli indeki meslek kurulu ları, i çi-i veren ve memur sendikaları ile kamu yararına çalı an sivil toplum kurulu larının faaliyet gösterdikleri sektörde hazırladıkları rehber taslaklarından, Bakanlıkça bu Yönetmelik hükümlerine uygunlu u yönünden de erlendirilerek onaylanan taslaklar, Bakanlık tarafından sektör, meslek veya yapılan i lere özgü acil durum planı rehberleri olarak yayımlanır.

Mevcut acil durum planları ve tatbikatlar

GEÇ C MADDE 1 – (1) 6331 sayılı Kanun gere ince ve bu Yönetmeli in yayım tarihi öncesinde;

a) Hazırlanmı olan acil durum planları bir yıl içerisinde Yönetmeli e göre gözden geçirilerek revize edilir.

b) i yerlerinde gerçekle tirilmi olan tatbikatlar süresince geçerli sayılır.

Ekip e itimlerinin tamamlanması

GEÇ C MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında kurulacak olan ekiplerin e itimleri, bu Yönetmeli in yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde tamamlanır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlü e girer. Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini

Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.